

Број: I-ОП-1-438/14
Дана: 19. септембра 2014.
Нови Сад

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ТОПЛАНА“ КИКИНДА

Милоша Великог 48
23300 Кикинда

Након спроведеног поступка по представци В. Б. из Мокрина, у складу са чланом 33. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском омбудсману ("Службени лист АП Војводине", бр. 23/2002, 5/2004, 16/2005 и 18/2009 - промена назива акта), Покрајински заштитник грађана - омбудсман упућује Јавном предузећу „Топлана“ Кикинда

ПРЕПОРУКУ

Јавно предузеће „Топлана“ Кикинда поништиће своју одлуку број IV-02-484/2-1 од 4. септембра 2014. године, којом је одбило захтев за искључење број IV-02-484/2, поднет од стране кориснице В. Б. из Мокрина 29. августа 2014. године.

Јавно предузеће „Топлана“ Кикинда“ одлучиће о захтеву за искључење В. Б. из Мокрина број IV-02-484/2, који је именована поднела 29. августа 2014. године, у што краћем року, а не касније од 1. октобра 2014. године, како би се избегли евентуални додатни трошкови за јавно предузеће у случају одобрења искључења.

Приликом одлучивања о захтеву, јавно предузеће ће узети да је захтев поднет благовремено, у складу са важећим прописом.

Трошкови искључења који падају на терет корисника неће садржавати оне трошкове који евентуално могу настати као последица предузетих техничких радњи за стављање у функцију система грејања, односно припреме система пред грејну сезону.

Јавно предузеће „Топлана“ Кикинда“ обавестиће Покрајинског заштитника грађана о предузетим радњама, у року од 15 дана од дана пријема ове препоруке.

Образложење

Покрајинском заштитнику грађана обратила се В. Б. из Мокрина, представком у којој се жали на рад Јавног предузећа „Топлана“ Кикинда, због нејасноћа у вези са условима и последицама искључења са дистрибутивне мреже топлотне енергије. Именована се јавном предузећу обратила ради информисања око услова и обавеза купца у случају искључења са система на захтев купца, јер разматра да поднесе захтев за искључење свог стана у Кикинди. У обавештењу о техничким условима за искључење корисника даљинског грејања по захтеву потрошача, које је јавно предузеће доставило подносиоци представке по допису број IV-02-448/1 од 23. јула 2014. године, између осталог се наводи: да се захтев за искључење подноси у периоду од 01.05 – 01.08. текуће године; да се по поднетом захтеву доноси решење о искључењу потрошача са даљинског грејања у року од 30 дана од дана подношења захтева; да је услов за искључење сагласност свих потрошача који су повезани на заједничком централном мерачу топлоте. Одлуком о производњи и дистрибуцији топлотне енергије („Сл. лист Општине Кикинда“, број 10/2010) прописано је да ће привремено или трајно искључење са система на захтев корисника јавно предузеће извршити уколико за то постоје технички услови и то у периоду од 15. априла до 15. октобра, те да предузеће искључење врши у року од 15 дана од дана подношења захтева. Уговором о продаји (испоруци) топлотне енергије број III-03-423/794 од 16. јула 2014. године, који је именована закључила са јавним предузећем, одређено је да корисник, уколико не жели да користи услуге даваоца, може поднети писмени захтев за искључење са система грејања, с тим што се захтев може поднети само у току периода ван грејне сезоне, а корисник је дужан да пружене услуге плаћа све до искључења, које ће се записнички констатовати, а трошкови искључења падају на терет корисника.

С обзиром на уочене несагласности одредби општинске одлуке, односно уговора о продаји топлотне енергије, као правних основа, и навода обавештења јавног предузећа о техничким условима за искључење корисника, омбудсман је упутио Јавном предузећу „Топлана“ Кикинда захтев за изјашњење о овим околностима, а посебно о року у којем се може поднети захтев, као и правном основу одређивања постојања сагласности станара као услова за искључење.

У одговору јавног предузећа, по допису број I-14-597/1 од 5. септембра 2014. године, достављеног омбудсману 10. септембра 2014. године, наводи се да је В. Б. корисник даљинског грејања и евидентирани потрошач на адреси у Кикинди. ЈП „Топлана“ Кикинда своју делатност обавља на основу Одлуке о производњи и дистрибуцији топлотне енергије („Сл. лист Општине Кикинда“, број 10/2010), Правила о раду дистрибутивног система и Тарифног система, донетих на основу наведене одлуке. Тачно је да је у наведеној одлуци регулисано да се искључења са система даљинског грејања могу вршити у периоду од 15. априла до 15. октобра. С друге стране, Закон о енергетици („Сл.

гласник РС", бр. 57/2011, 80/2011 - испр., 93/2012 и 124/2012) прописује да је дистрибутер топлотне енергије одговоран за одржавање, рад и развој дистрибутивног система усклађеног са потребама купаца којима испоручује топлотну енергију на одређеном подручју. Дистрибутер топлотне енергије дужан је да својим планом развоја утврђује начин и динамику изградње новог и реконструкцију постојећег дистрибутивног система и других дистрибутивних капацитета за период од пет година. Дистрибутер топлотне енергије одговоран је за остваривање плана развоја о чему подноси годишњи извештај јединици локалне самоуправе. Одлуком о производњи и дистрибуцији топлотне енергије (чл. 40 став 2) прописано је да је предузеће дужно да најкасније до 5. октобра текуће године поднесе извештај Општинском већу о спремности система за грејну сезону. Практично то значи да је овај датум крајњи рок за потпуну припрему система грејања. Узимајући у обзир све потребне техничке радње за стављање у функцију система грејања, Надзорни одбор ЈП „Топлана“ Кикинда прописао је техничке услове за искључење корисника даљинског грејања по захтеву, којим је утврђен и рок за подношење захтева за искључење потрошача. При сагледавању поступка искључења треба имати у виду потребне радње искључења и стављања система у функцију, а све до крајњег рока – 5. октобра. Подносилац представке је о наведеној чињеници обавештен и усмено у просторијама ЈП „Топлана“ Кикинда, а такође и писмено, достављањем техничких услова искључења по поднетом захтеву (број IV-02-448/1 дана 23.07.2014. године). Подносилац представке је имала могућност да испоштује рок за подношење захтева, односно 01.08.2014. године. Ради потпуне информације, јавно предузеће је обавестило омбудсмана да је у току поступак усвајања нове Одлуке о производњи и дистрибуцији топлотне енергије, са пратећим актима, а све у циљу реализације смерница Владе РС које се односе на енергетску ефикасност и наплату испоручене топлотне енергије на основу стварног утрошка. Усвајање ове одлуке од стране СО Кикинда се очекује до почетка грејне сезоне. У прилогу одговора, јавно предузеће је доставило копију Техничких услова за искључење корисника даљинског грејања по захтеву број IV-02-294 од 7.05.2014. године и Одлуке Надзорног одбора број VII 670/11-2 од 29.05.2014. године. Техничким условима је, између осталог, одређено да се захтев за искључење подноси у периоду од 01.05 – 01.08. текуће године, те да се по поднетом захтеву доноси решење о искључењу потрошача са даљинског грејања у року од 30 дана од дана подношења захтева. Решењем се утврђује постојање техничких услова за искључење и регулишу права и обавезе потрошача који се искључују.

Подноситељка представке накнадно је доставила омбудсману копију одговора Јавног предузећа „Топлана“ Кикинда на упућени захтев за искључење, у којем се наводи да је дана 29.08.2014. године поднела захтев за искључење број IV-02-484/2, те да се захтев одбија јер је неблагоприятно поднет, као и да су Одлуком о производњи и дистрибуцији топлотне енергије („Сл. лист Општине Кикинда“, број 10/2010) и Техничким условима за искључење корисника даљинског грејања

по захтеву број IV-02-294 од 7.05.2014. године, које је усвојио Надзорни одбор ЈП „Топлана“ Кикинда, прописани услови искључења потрошача по поднетом захтеву за искључење, а период у којем се могу поднети захтеви је од 01.05. до 01.08. текуће године.

Законом о енергетици ("Сл. гласник РС", бр. 57/2011, 80/2011 - испр., 93/2012 и 124/2012) прописано је да дистрибутер топлотне енергије доноси Правила о раду дистрибутивног система уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда. Правилима о раду дистрибутивног система утврђују се нарочито: технички услови за прикључење корисника на систем, технички услови за повезивање са произвођачем, технички и други услови за безбедан погон дистрибутивног система и за обезбеђивање поузданог и континуираног снабдевања купаца топлотном енергијом, поступци у кризним ситуацијама, правила о мерењу са дефинисаном потребном мерном опремом (члан 177. став 1 и став 2). Надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда својим прописом утврђује услове и начин обезбеђивања континуитета у снабдевању топлотном енергијом купаца на свом подручју, права и обавезе дистрибутера топлотне енергије, права и обавезе купаца топлотне енергије, доноси тарифне системе, издаје лиценце, доноси тарифне ставове и даје сагласност на цене топлотне енергије и прописује друге услове којима се обезбеђује редовно и сигурно снабдевања купаца топлотном енергијом, у складу са законом (члан 178. став 1).

Законом о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011) утврђено је да скупштина јединице локалне самоуправе одлукама прописује начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника услуга на својој територији, укључујући и начин плаћања цене комуналне услуге, начин вршења контроле коришћења и наплате комуналне услуге и овлашћења вршиоца комуналне делатности у вршењу контроле и мере које су контролори овлашћени да предузимају. Одлука скупштине јединице локалне самоуправе, која прописује општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника комуналних услуга непосредно се примењује на све уговорне односе вршилаца комуналне делатности са корисницима комуналних услуга као општи услови пословања.

Одлуком о производњи и дистрибуцији топлотне енергије („Сл. лист Општине Кикинда“, број 10/2010) прописано је да предузеће и корисник закључују уговор о снабдевању топлотном енергијом. Уговор се закључује у писменој форми. Уговором се уређују међусобна права и обавезе везане за прикључење објекта, пробни период и редовну испоруку топлотне енергије, привремену обуставу испоруке, раскид уговора, и друга питања прописана законом, овом Одлуком и Правилима о раду система. На односе који нису уређени Уговором примењиваће се одредбе закона, ове Одлуке, тарифног система, методологије за утврђивање трошкова прикључка и прикључења и правила о раду система (члан 59).

Привремено или трајно искључење са система на захтев корисника Предузеће ће извршити уколико за то постоје технички услови и то у периоду 15. априла до 15. октобра. Предузеће утврђује постојање техничких услова, даје сагласност за искључење и врши искључење у року од 15 дана од дана подношења захтева. Трошкове привременог и трајног искључења сноси корисник. Трошкови привременог и трајног искључења обухватају и трошкове евентуалне реконструкције заједничке кућне инсталације који су потребни за обезбеђење квалитетног снабдевања осталих корисника (члан 78. став 1, став 2 и став 3).

Уговором о продаји (испоруци) топлотне енергије број III-03-423/794 од 16. јула 2014. године, који је подносиатеља представке закључила са јавним предузећем, одређено је да корисник, уколико не жели да користи услуге даваоца, може поднети писмени захтев за искључење са система грејања, с тим што се захтев може поднети само у току периода ван грејне сезоне, а корисник је дужан да пружене услуге плаћа све до искључења, које ће се записнички констатовати, а трошкови искључења падају на терет корисника (члан 10).

Законом о облигационим односима прописано је да трајни дуговински однос свака страна може прекинути отказом, ако време трајања дуговинског односа није одређено. Отказ се може дати у свако доба, само не у невреме. Поверилац има право да захтева од дужника оно што је доспело пре него што је обавеза престала протеклом рока или отказом (члан 358).

У предметима који се односе на искључење са дистрибутивног система по захтеву, односно отказа уговора о продаји топлотне енергије, као трајног дуговинског односа, судови су заузели становиште да се законски појам „невреме“ односи на период грејне сезоне:

Пресуда Привредног апелационог суда, Пж. 2503/2012 од 7.2.2013. године:

„Процедура у вези са искључењем корисника из система даљинског грејања није могућа у сваком периоду грејне сезоне, већ у одређеним кварталима, када нема испоруке грејања. Поред тога, мора бити измирен ранији дуг корисника услуге и плаћена такса, те се захтеву корисника даљинског грејања за искључење, који не испуни та два предуслова, неће удовољити.“

Пресуда Вишег привредног суда, Пж. 3428/99 од 16.12.1999. године:

„Првостепени суд је нашао да је тужени у складу са одредбом чл. 358. ЗОО отказао трајни дуговински однос, али у невреме - у току грејне сезоне, да је стога у обавези да плати грејање до истека грејне сезоне.“

На основу утврђеног чињеничног стања, а у складу са наведеним одредбама законских и подзаконских прописа, уговора и судске праксе, као правног основа,

Покрајински заштитник грађана утврдио је постојање неправилности у раду Јавног предузећа „Топлана“ Кикинда, приликом одлучивања по захтеву за искључење са система В. Б. из Мокрина, чиме је повредио право именоване подносиоце представке.

Уколико за то постоје технички услови, привремено или трајно искључење са система на захтев корисника предузеће ће извршити у периоду 15. априла до 15. октобра. Како предузеће, под наведеним условима, врши искључење у року од 15 дана од дана подношења захтева, следи да је крајњи рок за подношење захтева за искључење 1. октобар.

Јавно предузеће не може одређивати другачије и неповољније услове под којима се остварују права и врше обавезе корисника (краћи период током којег се може поднети захтев за искључење и дужи рок за искључење од дана подношења захтева), него што је то прописано одлуком надлежног општинског органа којом је уређен начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника услуга на својој територији, односно утврђена права и обавезе дистрибутера топлотне енергије и права и обавезе купаца топлотне енергије.

Технички услови за искључење корисника даљинског грејања по захтеву број IV-02-294 од 7.05.2014. године, односно Одлука Надзорног одбора јавног предузећа број VII 670/II-2 од 29.05.2014. године којом се исти усвајају, не представља важећи акт уколико је донет без сагласности надлежног општинског органа, коју закон прописује као обавезни конститутивни елемент.

Обавезе јавног предузећа, као вршиоца делатности од општег интереса, у смислу законске одговорности за одржавање, рад и развој дистрибутивног система, не могу бити обављане на штету права корисника, прописаних уговором о продаји, одлуком јединице локалне самоуправе и законом.

Како је у току одлучивање о питању правног основа прописивања постојања сагласности станара као услова за искључење, у поступку по предмету број I-ОП-1-254/14 од 19. маја 2014. године, из разлога целисходности омбудсман о истом није одлучивао у овом поступку.

С поштовањем,

ПОКРАЈИНСКИ ОМБУДСМАН

Анико Мушкиња Хајнрих